



Πηγή: ΤΑ ΝΕΑ Σελ.: 40-41 Ημερομηνία έκδοσης: 23-09-2024
 Αρθρογράφος: Επιφάνεια : 1876.37 cm² Κυκλοφορία: 10340
 Θέματα: ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΚΘΒΕ



“
 ΣΤΑΘΗΣ ΠΑΧΙΔΗΣ

Με ενδιαφέρει πολύ η διαδρομή από την αφοσίωση στη συντριβή

Ο πολυσχιδής δημιουργός μιλάει στα «ΝΕΑ» για τη μακρά πορεία του στη μουσική, το θέατρο και τα κείμενα ■ Από τις συναντήσεις του με θρυλικά πρόσωπα του λαϊκού τραγουδιού, στις συνεργασίες με καταξιωμένους δημιουργούς

ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ Ν. ΜΑΝΙΑΤΗ



Ο Στάθης Παχίδης είναι ποταμός αφηγήσεων και ευαισθησίας. Είναι και αυτό που λέμε «καρά της ζωής» και σκέφτομαι καθώς μιλάμε πρωί εν μέσω καφέ στη Θεσσαλονίκη, την πόλη του, πως αυτό βασικά είναι η καύσιμη ύλη του για να μην το βάζει κάτω. Πάνω από τρεις δεκαετίες στο τραγούδι, τη σύνθεση, τα κείμενα διατηρεί μια μοναδική γραμμή στο ελληνικό μουσικό και θεατρικό τοπίο. Ιδρυτικό στέλεχος στο θρυλικό σχήμα Αγαμοί Θύται – έχει αποχωρήσει από το 2013 –, τραγουδοποιός, ερμηνευτής, μοιάζει με έναν απεριόριστο σκληρό δίσκο μνήμης αλλά και με πίστη στο παρόν και στο μέλλον των ιδεών και της τέχνης του. Από τις συναντήσεις του με θρυλικά πρόσωπα του λαϊκού, στις συμπράξεις και τις συνεργασίες του – φίλιες του – με δημιουργούς όπως ο Νταλάρας, ο Νικολόπουλος, ο Ανδρέου, ο Σκαμπαρδώνης, ο Αγάθωνας, μέχρι το πρόσφατο βιβλίο που κυκλοφόρησε με απίθανες ιστορίες μουσικών, ο Παχίδης είναι ένας απολαυστικός storyteller, γνώστης του σύγχρονου μουσικού μας πολιτισμού.

■ Είστε δραστήριος και πολυσχιδής. Να ρωτήσουμε αρχικώς πού σας βρίσκουμε

φέτος σε σχέση με το θέατρο και με νέα τραγούδια, συνεργασίες σας και άλλα.
 Το πολυσχιδές, που λέτε, δεν έχω καταλήξει αν είναι έπιανος τελικά. Θαυμάζω πάντα τους αφοσιωμένους σε ένα μόνο πεδίο αλλά με παρηγορεί κάπως η στόχευσή μου να κάνω πράγματα που φιλοδοξούν να αφήνουν έστω κι ένα μικρό ίχνος. Λοιπόν για φέτος «Fake Newsical. Παρ@μυθομπερδέματα», ένα μουσικοθεατρικό εγχείρημα σπονδυλωτής κωμωδίας για παιδιά, που γράψαμε με τη Σταυρούλα Παγώνα με μουσική δική μου και σκηνοθεσία της Εύης Σαρμιά. Ανέβηκε σε παραγωγή του ΚΘΒΕ την περσινή θεατρική σεζόν στο Βασιλικό Θέατρο με ηθοποιούς εξαιρετους και θα συνεχίσει για δεύτερη χρονιά – ξεκινά πάλι στις 29 Σεπτεμβρίου, Κυριακές για το κοινό και καθημερινές για τα σχολεία. Δεν σας κρύβω πως έκλεβα χρόνο κάποιες καθημερινές, για να δω το σχεδόν πάρτι, που στήνουν στο φινάλε της παράστασης οι μαθήτριες και οι μαθητές των σχολείων με τους υπονομευμένους κλασικούς παραμυθοήρωες του έργου, που πέφτουν θύματα των fake news.

■ Fake news; Δηλαδή;

Η εξοικείωση των παιδιών με τη μούφα του καθημερινού βομβαρδισμού ανεξέλεγκτων πληροφοριών ήταν ένα στοίχημα, και λέω πως κάτι καταφέραμε όχι με τον κλασικό διδακτισμό αλλά με τα σπουδαία σατιρικά εργαλεία. Μας βοήθησε στοχευμένα το Τμήμα ΜΜΕ και Επικοινωνίας του ΑΠΘ και οι κυρίες Ιωάννα Κοσταρέλλα και Αναστασία Κατσαουνίδου, που παρέδωσαν σε παιδιά, δασκάλους και γονείς χρήσιμα εργαλεία για την αντιμετώπιση των fake. Από την άλλη, παρότι έγινε και το μνημόσυνο της διακογραφίας, επιμένω να πετάω μπουκάλι στον ωκεανό εκδίδοντας νέο τραγούδι (έρχεται ένα ντυετάκι τη νέα χρονιά) και είναι στα σκαριά και μια συλλογή παιδικών τραγουδιών με τη Σταυρούλα και την Εύη.

■ Πώς αλήθεια έχετε ρυθμίσει έτσι τον χρόνο σας ώστε και να ασκείτε το επάγγελμά σας, ως νομικός και να έχετε μια δυναμική παρουσία στα καλλιτεχνικά δρώμενα; Η διεύθυνση του χρόνου είναι σήμερα ένα μεγάλο ερώτημα - ζητούμενο για τον κόσμο...
 Η ζωή είναι ομαδικό άθλημα και είμαι καταρχήν ευγνώμων στις συνεργάτριες και στους συνεργάτες

μου σε όσους τομείς τρέχω – χωρίς αυτούς δεν θα μπορούσα πολλά από όσα κάνω. Η ζωή είναι ισχυρότερο ερέθισμα από την όποια τέχνη αλλά πολλά κάνω δυστυχώς και εις βάρος της ανάπαυσης ή του (τι-είναι-αυτός;) προσωπικού χρόνου. Πιστεύω όμως, ειδικά για το δημιουργικό μέρος, και σε έναν εσωτερικό χρόνο, αυτόν δηλαδή της επώασης και του μαγικού κλικ του ευρήματος, που δεν έχει να κάνει με εργατώρες αλλά με τη μέσα διαδρομή.

■ Προσφάτως βγάλατε ένα απολαυστικό βιβλίο («Οι Παιχνιδιότορες», εκδόσεις Μετρονόμος) με άγνωστες και πραγματικές ιστορίες μουσικών και ερμηνευτών που μοιάζουν να ακροβατούν μεταξύ του σκωπτικού και του δραματικού. Πώς το σκεφτήκατε, πόσον καιρό τις μαζεύατε, είναι αληθινές;
 Εχοντας μια υπερτριαντάχρονη διαδρομή σε κάθε χώρο όπου παίζεται μουσική ζωντανά (από σκυλαδικο μέχρι πλατφόρμα τρακέρ) αλλά και ως εκ γενετής καλός ακροατής και παρατηρητής, σημείωνα ιστορίες μουσικών, που είχαν αυτήν ακριβώς τη διπλή υφή, γιατί πίσω από το εμφανισμένο σκωπτικό ή σατιρι-

«Οι περισσότερες ιστορίες είναι αληθινές – όπου δεν ήμουν εγώ, ήταν οι φίλοι μου – και σε ελάχιστες περιπτώσεις μπήκα στον πειρασμό να προσθέσω αυτό που θα ήθελα εγώ να έχει συμβεί»



Ζούμε σε μια χώρα που, όσο και να θες να την πάρεις σοβαρά, δεν σ' αφήνει, οπότε είναι αναπόφευκτο πως η τραγουδοποιία δεν θ' αφήσει την ευκαιρία. Άλλοι επιλέγουν την οργή της ραπ, οι πιο λεπταίσθητοι προτιμούν τον σαρκασμό, τη σάτιρα ή και την παρωδία



έναν σπαρακτικό απολογισμό ζωής απευθυνόμενος με δάκρυα στους συντοπίτες του, θέλω να ελπίζω πως κατάφερα να μεταφέρω στο κείμενο «Ημουν άλλος» των «Παιχνιδιάτορων».

■ Πάμε λίγο σε μια από τις στιγμές που ήταν η αφορμή να σας μάθει ένα ευρύ κοινό και που έχει γράψει ιστορία. Είστε ιδρυτικό μέλος των Αγώνων Θυτών, παρότι έχετε αποχωρήσει από το 2013. Πώς αλήθεια ξεκίνησε το σχήμα, με ποια πρόσωπα και τι θεωρείτε καθοριστικό για την επιτυχία τους;

Οι Αγανοί ξεκινούν με χαρακτηριστική αποτυχία, 18 Οκτωβρίου 1990 στο Υψηλό Βολτάζ από μια παρέα ταλαντούχων φίλων, που περιλάμβανε Ρούλα Μανισάνου, Δημήτρη Σταρόβα, Ιεροκλή Μιχαηλίδη κι εμένα, με κειμενική υποστήριξη και όχι μόνον από τη συγγραφέα Γιώργου Σκαμπαρδώνη (που υπήρξε ως Γιώργος Κλίμεντος) ενώ αμέσως μετά έρχονται στην ομάδα ο Χρήστος Μπρεντζής και ο Θεοδωρής Αθερίδης – εξαιρετική σύνθεση και μέγα μάθημα συνύπαρξης. Η μουσικοθεατρική εναλλαγή, η μείζην σατιρικών κειμένων με ανάλογα τραγούδια και μουσικές καθώς και το πλάγιο βλέμμα της αντιμετώπισης του όλου υλικού έπαιξαν σημαντικό ρόλο αλλά κανείς δεν μπορεί να παραβλέψει την καθοριστική γεννοιαδωρία του Γιώργου Νταλάρα, που μας σύστησε στο ευρύ κοινό.

■ Υπάρχει χώρος θεωρείτε για το σατιρικό, σκωπτικό τραγούδι σήμερα; Συχνά διασκεύαζετε γνωστές επιτυχίες με τον δικό σας τρόπο ακολουθώντας μια γραμμή θα τολμούσα να πω από Ηλία Μεγαλούδη, Γιάννη Λογό, Θέμη Ανδρεάδη, Ζαμπέτα, Μπίλη κ.ά.

Το 90% της πενιχρής τραγουδοποιτικής παραγωγής σήμερα εξαντλείται στη θεματολογία «κλάψτε κόσμε, έφωρε, γκόμενα ή ο γκόμενος» και το υπόλοιπο σε στικουργία καταγγελτική, που πούλα «ενάντια» – κανείς δεν έχασε χρήματα εν Ελλάδι πουλώντας «ενάντια». Χώρος δεν υπάρχει ποτέ, τον ανοίγουν πάντα οι δημιουργοί και επιτρέψτε μου να συμπληρώσω εν μέρει τη λίστα σας με τον Λουκιανό, τον Τζιμάκο, τον Γιάννη Μηλιώκα – σίγουρα ξεχνά κι άλλους αλλά ο μίτος προχωρά και σε νέα παιδιά όπως ο Γραμμένος ή οι Χατζηφραγκέτα. Ζούμε σε μια χώρα που, όσο και να θες να την πάρεις σοβαρά, δεν σ' αφήνει, οπότε είναι αναπόφευκτο πως η τραγουδοποιία δεν θ' αφή-

σει την ευκαιρία. Άλλοι επιλέγουν την οργή της ραπ, οι πιο λεπταίσθητοι προτιμούν τον σαρκασμό, τη σάτιρα ή και την παρωδία. Να επισημάνω, προς επιβεβαίωση των λόγων μου, πως οι περισσότεροι από τους παραπάνω, πέρα από το άδικο βάρος της ταμπέλας του σατιρικού, έχουν και θαυμάσιες λυρικές τραγουδοποιητικές καταθέσεις, που αξίζει να τις ψάχνουμε.

■ Ποιες από τις συνεργασίες σας ξεχωρίζετε μέσα στα χρόνια ως συνθέτης, συνδημιουργός, ερμηνευτής; Δηλώνω τυχερός άνθρωπος γιατί ήμουν εκεί: σε δημιουργική μετρηβική καθημερινότητα με τον συμφοιτητή μου Γιώργου Ανδρέου. Στο μάθημα συνύπαρξης και εμφυλίου πολέμου των Αγώνων επί σχεδόν 25 συναπτά έτη. Στον ορισμό του τι σημαίνει συνεπής καλλιτέχνης στο υψηλότερο επίπεδο από τον Γιώργου Νταλάρα. Στον λυρικό σαρκασμό (ναι, μπορούν να είναι συνυφασμένα αυτά) της Αρλέτας. Στο αρτεσιανό φρέαρ έμπνευσης, που λέγεται Χρήστος Νικολόπουλος. Στη μύση στον ελληνικό τρόπο τραγουδοποιίας από τον Αγάθωνα Ιακωβίδη. Στη μαγεία της θεατρικής πράξης με τον Αστέρη Πελετέκη, την Εύη Σαρμή και τη Σταυρούλα Παγγώνη. Πώς να μην είμαι ευγνώμων;

■ Έχετε μια εμφανή αγάπη και προσήλωση στο λαϊκό. Γνωρίζατε σημαντικά πρόσωπα από αυτό. Θα πω τρία ονόματα: Ακης Πάνου, Τσιτσάνης, Ζαμπέτας. Τι κρατάτε από τον καθένα;

Ο γενεθλίου τόπος μου τραγουδοποιητικά είναι το λαϊκό τραγούδι και μάλιστα χωρίς οριοθετήσεις και επικέτες, μια και αδυνατούμε

σήμερα να βιώσουμε το πλαίσιο που το γέννησε. Στα μαθήματα στικουργικής που έκανα στο μεταπτυχιακό Δημοιουργικής Γραφής στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας επίμονα κέντρωνα στους αφώστους αλλά τόσο ευθύβλους λαϊκούς στικουργούς – η αμεσότητα τους λείπει σήμερα. Έχω να λέω πως συνάντησα τους τρεις σπουδαίους: τον Τσιτσάνη, ως θρασύ πρωτοετής στην κουζίνα στο Χάρομα, εκμεταλλεύμενος τη γνωριμία του με τον παππού μου απ' την Κατοχή. Τον Ζαμπέτα (τι περιβόλι, τι πλάγιο βλέμμα, τι περφόρμερ ακόμη και με δύο μπουκάλες οξυγόνου) στα καμαρίνια του Βολτάζ, όπου έκανε την τελευταία του εμφάνιση στη Θεσσαλονίκη αλλά και σε μια απίστευτη βόλτα αποκαρτετισμού στην οδό Μητροπόλεως, η πλήρης αποθέωση στο μισό μέτρο μπρος μου. Τον Ακη, που είχε την περιέργεια να μάθει ποιοι ήταν αυτοί οι τύποι που έβαλαν το «Αδιόρθω - αναρχία» σε παράσταση και ήρθε τρεις φορές στους Αγανους με κουβέντα μετά ως το ξημέρωμα.

■ Είχατε μια ιδιαίτερη σχέση με τον Βασίλη Καρρά. Σε μια συγκυρία υποχώρησες του λαϊκού, ή μιας παρεξηγημένης ματιάς σε αυτό με το φίλτρο του καλτ (sic), πιστεύετε πως οι εποχές γεννούν Καρράδες ή οι Καρράδες φτιάχνουν το δικό τους αποτύπωμα στις εποχές; «Στείλε ν' ακούσω, πισταίκο»: αυτό έχω πάντα στ' αφτιά μου από τον Βασίλη για κάθε νέο άκουσμα και χρωστώ την επαφή μαζί του τα τελευταία χρόνια στον εξάδελο μου και στενό του φίλο Θεόδωρο Παχίδη, παρότι τον γνώριζα από τη δεκαετία του '80, όταν ο Δημήτρης Σταρόβας έπαιζε μαζί του. Οι

εποχές είναι το ευδρέο αλλά το ψάρι πρέπει να ξεριθεί να ταξιδεύει. Τα ερεθίσματα που επιζήτουσε ο Βασίλης να λαμβάνει, η ολική σάρωση που έκανε στη ζωή και στις τέχνες ήταν απρόσμενα και ίσως ασύμβατα με τη δημόσια εικόνα - ειδώλο του άρχοντα της καψούρας, του γνήσιου λαϊκού παιδιού της διπλανής πόρτας. Ανέλαβε το βάρος του κορυφαίου του Χορού για τόσες νύχτες του κοινού των Ελλήνων και αν υπήρχε – το έχω ξαναπει – διδακτορικό Εμπειρικής Ψυχολογίας (κι ως συχωρησούσι οι ψυχολόγοι την αυθαιρεσία), ο Βασίλης Καρράς, με τόσα που είχε βιώσει, θα το είχε από χρόνια στο τσεπάκι.

■ Φτάσατε με τον αείμνηστο και φίλο σας Αγάθωνα στη Eurovision. Πώς συνέβη αυτό; Είχε τρελό γέλιο όλο αυτό – διπλό εκτός έδρας κανονικά. Με τον Ηλία Κόζα, κεφαλή των ΚΟΖΑ ΜΟΣΤΡΑ, γράψαμε το «Alcohol is free» για τον δίσκο των παιδιών, όπου συμμετείχε ο τολμηρός Αγάθωνας, που δεν μασούσε από διαχωριστικές γραμμές και επικέτες – αρκέι να γούσταρε. Δεν πήγαμε για κάπου το τραγούδι, έψαχναν τα παιδιά που θα εκδοθεί και στις συζητήσεις με δισκογραφική έπεσε η πρόταση να μπει σε ψηφοφορία κοινού καταδρωμένο την τελευταία στιγμή για τη Γιουροβίζιον.

Με πλήρη άγνοια τι σημαίνει το περιβάλλον και τα συμπαρμαρτούντα του διαγωνισμού Γιουροβίζιον, 7-8 απ' αλλού τελείως Βορειοελλαδίτες μπήκαμε στο τριπάκι παίζοντας στα διαλείμματα Σκαρβέλη, ροκ εν ρολ και τσάμικα και σαρώσαμε.

Χωρίς καμιά σχεδόν υποστήριξη (η μάλιστα γύρισε με ΚΤΕΑ στη Θεσσαλονίκη) το τραγούδι πήρε την 6η θέση, επίδοση που παραμένει ακατάρρηπτη ως σήμερα από το 2013. Ένα καλό τραγούδι, και μάλιστα με ελληνικό στίχο, αντέχει παντού και πάντα, άσε που είχα ν' απαντώ σε τζιτζιφιόγκους και τάχα μου political ορθούς του στυλ γιατί εξυμνείτε το αλκοόλ. Ο Αγάθων γλέντησε κανονικά τα μεσημεριανάδικα και το καταχάρηκε – στα βαρέα κι ανθυγιεινά το παλικάρι, καλή του ώρα.

Ως επίμονος Θεσσαλονικεύς, νιώθω άνθρωπος του περασμένου αιώνα

■ Διαμένετε μόνιμα στη Θεσσαλονίκη. Από άποψη ή και βιοπορισμό; Παραμένει πόλη με λαϊκό χαρακτήρα ή ημείπει την Αθήνα και τις κακές όψεις της δεύτερης; Οι λόγοι που παρέμεινα στη Θεσσαλονίκη δεν έχουν να κάνουν ούτε με άποψη, ούτε με βιοπορισμό, ήταν καθαρά προσωπικοί, άσε που δεν ήταν δυνατό να προβλέψω την ολική καταστροφή της δισκογραφίας, όταν αποφάσισα. Ωστόσο δεν μου πάει η οπτική περί ιδιαιτερότητας της Θεσσαλονίκης με στερεότυπα περασμένων δεκαετιών – απλώς εδώ φαίνονται πιο εύκολα οι παθογένειες. Στη νέα τεχνολογική και μεταναστευτική πραγματικότητα του παγκόσμιου χωριού

οι ιδιαίτερες αποχρώσεις των πόλεων κοντεύουν να εκπνενιστούν κι αν προσθέσει κανείς και τη χαρακτηριστική αδιαφορία όλων ανεξαιρέτως των κυβερνώντων για την παραμικρή εκχώρηση αρμοδιότητας στην περιφέρεια, το σκηνικό γίνεται έως και δραματικό – δεν μπορεί η χώρα να φιλοδοξεί να γίνει ένα απέραντο Ελληνικό. Ως επίμονος Θεσσαλονικεύς, νιώθω άνθρωπος του περασμένου αιώνα, όταν είτε σκαλίζω είτε μιλώ για την ιστορικότητα της διαρκούς και από ανάγκη πάντα ανοικτής αυτής πόλης, ξέροντας κάποια λίγα από όσα κρύβονται κάτω απ' τα πλακάκια των πεζοδρομιών της. Το μέλλον όμως είναι αβίο και ήδη στρίβει τη γωνία.